

לחויז, לרשות הרבים, מקום עומדו של העני, ונתן את החפץ לתוך ידו של עני, ונמצא שהוציא בעל הבית את החפץ על ידי עקירה מרשות היחיד והנחה ברשות הרבים.

ד. או שנטל בעל הבית חפץ מתוכה, מתוך ידו של העני הנמצאת ברשות הרבים, והכניס את החפץ לרשות היחיד, מקום שהוא עומד שם, והניחו שם, ונמצא שהכניס בעל הבית בעקירה מרשות הרבים והנחה ברשות היחיד.

בשניהם, בעל הבית בלבד חייב, שהרי עשה עקירה ברשות זו והנחה ברשות אחרת. ואילו העני פטור. ואף מותר לכתחילה לעשות כן, שהרי לא השתתף במלאכה כלל. אבל אסור לו לעני לתת את החפץ לידו של בעל הבית, מדרבנן.

הרי שני אופני חיוב, הוצאה והכנסה, לבעל הבית העומד בפנים. וזו היא ששנינו "שתים בפנים".

ומכאן ואילך מפרשת המשנה כאחת את מה ששנינו "שהן ארבע בפנים" ו"שהן ארבע בחוץ", דהיינו שתי עקירות האסורות לעומד בפנים, מדרבנן, ושתי עקירות האסורות, מדרבנן, לעומד בחוץ:

עקירה מרשות הרבים והנחה ברשות היחיד [בידו של בעל הבית].

ב. או שנטל העני חפץ מתוכה, מתוך ידו של בעל הבית, הנמצאת ברשות היחיד, והוציא העני את החפץ לרשות הרבים, למקום שהוא עומד שם, והניחו שם. (7) ובכך עשה העני מלאכה שלימה, שעקר את החפץ מרשות היחיד, והעבירו לרשות הרבים, והניחו שם.

בשני האופנים הללו, העני בלבד חייב מן התורה, משום שעשה עקירה ברשות זו והנחה ברשות אחרת. ואילו בעל הבית, פטור. ואף מותר לכתחילה לעשות כן, שהרי לא השתתף הבעל הבית במלאכה כלל. (8) אבל אסור לו לבעל הבית ליתן את החפץ לידו של העני, באיסור מדרבנן.

הרי שני אופני חיוב, האחד של הוצאה והשני של הכנסה, לעני העומד בחוץ. וזו היא ששנינו "שתים בחוץ".

ועתה מבארת המשנה את שני האופנים האסורים מן התורה לעומד בפנים, ברשות היחיד:

ג. פשט בעל הבית את ידו וחפץ בתוכה

אם "עקירת גופו כעקירת חפץ" ו"הנחת גופו כהנחת חפץ". וראה מה שכתבו בזה הפני יהושע, חידושי רבי עקיבא איגר, והשפת אמת.

8. הגמרא [בדף ג א] אומרת שבמקרה הזה, שהעני נוטל מתוך יד בעל הבית, לא עובר בעל הבית כלום, ומותר לו להרשות לעני ליטול את החפץ מידו. והקשו הראשונים הרי עבר משום

את ידו, ובתוכה קופה או הסל שמקבל בו ככרות מבעל הבית, ראה בהערה 5.

7. נתבאר על פי לשון רש"י, שכתב: או שנטל מתוכה, והוציא החפץ, והניח ברשות הרבים. ומשמע מדבריו, שאם לא הניח העני את החפץ ברשות הרבים אלא הוא נשאר בידו, אין זו הנחה. וכתבו האחרונים על דברי רש"י אלו, שלכאורה דבר זה תלוי בנידון הגמרא לקמן ג א,